

Marzenna Wakulińska

"Ochrona budowli przed korozją biologiczną (Poradnik)", Wrocław 1983 : [recenzja]

Ochrona Zabytków 38/1 (148), 75

1985

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ma rozpiętość 368 m. W krajobrazie coraz częściej pojawia się na horyzoncie cienka nitka mostu, która jeśli przebiega równolegle do starego mostu kratownicowego (jak to ma miejsce nad Kanalem Kilońskim) unaoacza tym jaskrawiej odejście w przeszłość mostów, o których mówiło się „ładne, co ciężkie” – bo stwarzało pozory bezpieczeństwa. Co można powiedzieć o ochronie mostów w RFN? Przypomnieć trzeba, że większość i to znaczna mostów została zniszczona w czasie drugiej wojny światowej, nie zawsze wskutek działań wojennych. Ustupujące oddziały wermachtu wysadzały (już w 1945 r.) łuki przęsła, usiłując zatrzymać pochód aliantów. W ten sposób zostało uszkodzonych wiele mostów historycznych, nie mających żadnego znaczenia strategicznego, np. w Bad Kreuznach na małej rzeczce Nahe (z 1300 r.), przy którym ocalały, jedne z nielicznych, domy mostowe; w Bingen – „Drususbrücke” z XI w.; wiadukt w Rothenburgu z XIV w. i wiele innych. O ile kamienne mosty historyczne zostały w mniej lub bardziej staranny sposób doprowadzone do pierwotnego wyglądu, podobnie zresztą jak i wiadukty kamienne z późniejszego okresu, o tyle bezpowrotnie zaginęło wiele historycznie cennych pierwszych mostów żelaznych i stalowych. Zespół takich mostów, choć

z późniejszego okresu, zachował się na Kanale Kilońskim. W ustawodawstwie o ochronie zabytków pojawiła się od lat sześćdziesiątych nowa grupa zabytków – weteranów okresu rozwoju techniki – ich pierwowzory i unikaty. W stosunku do tego rodzaju obiektów nie obowiązuje czas ich powstania, lecz tylko charakterystyka indywidualna. Ich ochrona regulowana jest ustawodawstwem poszczególnych krajów związkowych. Toteż w zależności od wagi, jaką dany kraj przywiązuje do określonej grupy zabytków, są one chronione. Wiele mostów i wiaduktów kamiennych znajduje się pod ochroną, jak też starych mostów żelaznych i stalowych. Omawiana publikacja nie zawiera szczegółowych informacji na ten temat, choć ogólna myśl przewodnia sugeruje potrzebę takiej ochrony. Praca składa się z historycznej części opisowej oraz części szczegółowej, w której kolejno wyliczone są mosty interesujące z punktu widzenia historii ich budowy (157), niezależnie od kilkunastu opisanych w tekście. Całość wzbogacają barwne ilustracje (ponad 120), fotografie dwóch starych rycin oraz kilka przekrojów.

Halina Orlińska

Ochrona budowli przed korozją biologiczną (Poradnik), praca zbiorowa, wyd. Komitet Trwałości Budowli ZG PZITB, Oddział Wrocławski Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa, Wrocław 1983, 155 ss., 23 tab., 127 rys.

Komitet Trwałości Budowli przy Zarządzie Oddziału PZITB we Wrocławiu prowadzi ogólnokrajowe szkolenia dla inżynierów budowlanych na kursach III stopnia z zakresu ochrony budowli przed korozją biologiczną. Ze względu na coraz szersze zainteresowanie tą tematyką wśród kadry inżyniersko-technicznej wydany poradnik – jak czytamy we wstępie – ma na celu rozszerzenie w naszym społeczeństwie wiedzy o szkodliwym działaniu grzybów domowych, pleśni, bakterii i owadów. Poradnik zawiera 16 rozdziałów, z których każdy opracowany został przez innego autora – specjalistę w swojej dziedzinie.

Po krótkim Wstępie następują takie rozdziały, jak: *Drewno i materiały lignocelulozowe* (anatomiczna budowa drewna drzew iglastych, różnice w budowie anatomicznej drewna drzew iglastych i liściastych, budowa chemiczna drewna, fizyczne własności drewna, materiały lignocelulozowe), *Mikroorganizmy niszczące materiały budowlane* (rozwój grzybów domowych i ich wpływ na drewno, cegłę, beton i zaprawę oraz na organizmy żywe, grzyby pleśni, rozpoznawanie gatunków grzybów domowych w formie klucza, bakterie), *Owady – szkodniki drewna budowlanego* (budowa i rozwój owadów, drewno jako środowisko rozwoju owadów oraz przy czyny masowego rozmnażania się owadów w buwlach, przegląd ważniejszych gatunków owadów – szkodników drewna w formie klucza), *Abiotyczna korozja i ochrona budowli* (korozja betonu i żelbetu, środowiska zewnętrzne, agresywne w stosunku do betonu, ochrona betonu), *Przyczyny porażenia budynków przez grzyby i owady, Środki ochrony drewna* (solne – nieorganiczne, oleiste – organiczne, solno-oleiste i pasty grzybobójcze, ognioochronne, kryteria oceny środków ochrony), *Metody nasycania drewna budowlanego środkami chemicznymi i zwalczanie biologicznych szkodników w budynkach* (z uwzględnieniem prac dokumentacyjnych, klasyfikacji budynku w zależności od stopnia zagrzybienia i porażenia przez owady, kontroli robót impregnacyjno-odgrzybienio wych), *Izolacje wodochronne* (rola i znaczenie izolacji przeciwwilgociowej, podział izolacji w zależności od materiałów użytych do ich wykonania), *Klasyczne metody odwilgacania budynków* (przyczyny zawilgocenia, środki pochłaniające wilgoć

oraz wzmacniające i uszczelniające mury, przegląd metod odwilgacania murów), *Osuszanie ekranami wentylacyjnymi murów obiektów zabytkowej architektury, Ochrona drewna i materiałów drewnopochodnych przed działaniem ognia* (środki oraz techniki zabezpieczania drewna przed działaniem ognia), *Ochrona zabytków architektury* (obowiązujące zasady i przepisy ochrony zabytków, podział zabytków architektury, budownictwa i ich zespołów na grupy, zagadnienia konstrukcyjne w działalności konserwatorskiej, metody i sposoby zabezpieczenia i wzmacniania konstrukcji z drewna, cegły, kamienia, ekspertyzy konstrukcyjno-konserwatorskie), *Ogólne zasady ochrony i konserwacji drewna zabytkowego* (preparaty chemiczne krajowe do konserwacji drewna w obiektach zabytkowych, uzupełnianie ubytków w osłabionej strukturze drewna, metody modyfikacji drewna), *Profilaktyka konstrukcyjna przy tradycyjnych rozwiązaniach stropów i podłóg, Bezpieczeństwo, higiena pracy i ochrona przeciwpożarowa przy robotach impregnacyjnych i odgrzybienio wych, Ogólne wytyczne zasad sporządzania orzeczeń mykologiczno-budowlanych*. Nie ma potrzeby streszczenia zawartości poradnika, którego dyspozycję wystarczająco prezentuje spis treści. Nie jest to zresztą możliwe z uwagi na duży zakres informacji przekazywanych przez autorów poszczególnych rozdziałów. Wiele istotnych wskazówek praktycznych przedstawiono w tabelach i na rysunkach. Spośród 16 rozdziałów poradnika tylko 6 kończy się podaniem spisu literatury, do której mogą sięgnąć zainteresowani, aby poszerzyć swoją wiedzę w określonych problemach.

Poradnik został wydany przez ZG PZITB z przeznaczeniem w szczególności dla kandydatów na kursy mykologiczno-budowlane III stopnia oraz dla specjalistów i rzeczoznawców z zakresu ochrony budynków i budowli przed biotycznymi czynnikami niszczącymi, z poradnika mogą również korzystać projektanci, kierownicy budów, majstrowie, brygadziści itp. Może on również stanowić cenną pomoc dla szerszego kręgu społeczeństwa, szczególnie w zakresie ogólnych zasad konserwacji materiałów i konstrukcji budowlanych.

Marzenna Wakulińska